

Alkotmánybíróság

IV-777/2016

Kérelmező: Komplex Media Kft.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/777-2/2016
Érkezett:	2016 JÚN 02.
Példány:	1
Melléklet:	2 db
Kezeliiroda:	

A hiánypótló végzésnek megfelelően a következőket kívánom előadni:

Az alkotmánybíróság hatáskörét a jelen ügyben az Abtv. 27.§ a./ és b./ pontja mellett az Abtv. 26.§ (1) bekezdés a./ és b./ pontja is megalapozza figyelemmel arra, hogy jogszabály alkotmány ellenességének a megállapítását is kértem. (6/2014. (IV.30.) OBH utasítás illetve a Bszi. 86.§ (1) bekezdés b./pontja)

Álláspontom szerint a Pécsi Törvényszék 25.P.20.551/2013/35. illetve a Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.031/2015/15. számú ítélete az alábbiak miatt Alaptörvény sértő:

1./ A fenti ítéletek sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt pártatlan bírósághoz és ítélkezéshez való jogomat.

Az ügyben eljáró első és másodfokú bíróság elsősorban azért nem tekinthető pártatlannak, mert az alperest az Országos Bírósági Hivatal képviselte ami a bíró szolgálati felettesének tekinthető, és erre figyelemmel olyan intézkedéseket tud hozni, amelyek alapvetően befolyásolják a bírók egzisztenciális feltételeit illetve a perbeli döntési szabadságát. Erre figyelemmel egy az OBH-tól - az alperes képviselőjétől - függő bíró nyilvánvalóan nem tud pártatlan döntést hozni. Mivel az ügyben olyan bírók jártak el, akik nem tekinthetők pártatlannak, ezért sérült a tisztességes eljáráshoz való jogom. Ezen véleményemet az alábbiak is alátámasztják.

Az alperest a per folyamán az OBH Jogi Képviselési Osztálya képviselte. Ez alapvető alkotmányossági és pártatlansági problémákat vet fel. A bírói pártatlanság definícióját a 67/1995. (XII. 7.) AB határozat alapján az alábbiak szerint fogalmazhatjuk meg: „A pártatlan bírósághoz való alkotmányos alapjog az eljárás alá vont személy iránti előítélet mentesség és elfogulatlanság követelményét támasztja a bírósággal szemben. Ez egyrészt magával a bíróval, a bíró magatartásával, hozzáállásával szembeni elvárás, másrészt az eljárás szabályozásával kapcsolatos objektív követelmény: el kell kerülni minden olyan helyzetet, amely jogos kétséget kelt a bíró pártatlansága tekintetében.”

Az, hogy a bíróságok ellen a tisztességes eljárás megsértése miatt vagy egyéb kártérítés iránt indított perekben az Országos Bírósági Hivatal (a továbbiakban: OBH) képviselheti az alperesi pozícióban lévő bíróságokat (új Bszi. 86.§ (3) bek. b./pont). Alapvetően sérti a pártatlan ítélkezéshez való jogot az, hogy a bíró személyes egzisztenciájára meghatározó befolyással bíró OBH Elnöke által irányított szervezet képviseli a perben peres félként részt vevő bíróságokat. Ezen képviselési forma alkotmányosságáról az Alkotmánybíróság már döntött egy korábbi határozatában, de ezt még az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatalának perbeli képviselése tekintetében hozta. Ezen alkotmánybírósági döntést követően került elfogadásra 2011. évben az új Bszi., valamint a 6/2014 (IV.30.) OBH utasítás, amelyek alapjaiban változtatták meg a bírósági törvényes képviselés szabályait. Így a 22/2012. (V.11.) AB határozat

alapján az OBH perbeli képviselőjére ezen alkotmánybíróvági döntés nem alkalmazható. A bírósági szervezeti rendszer 2012-es változására tekintettel aggályossá vált ezen képviselői forma, mert az új szabályozás szerint az OBH Elnöke egyszemélyi döntése határozza meg a bíró egzisztenciális létfeltételeit, és az OBH is az egyszemélyi vezetése alatt áll. A bíró pártatlanságának a vizsgálatokor mindig figyelembe kell venni azt, hogy a bíró személyes egzisztenciáját az objektív előmeneteli, minősítési és fegyelmi szabályozás hiánya miatt önállóan szubjektív alapon meghatározó vagy befolyásoló személynek vagy szervezetnek, mindig lehetősége van arra, hogy a bírói döntésre indirekt módon befolyással legyen. Az OBH és Elnöke így perbeli képviselőként quasi elvárás tud megfogalmazni az ügyben eljáró bíró számára. Ha a bíró ezt nem veszi figyelembe, akkor el is veszítheti a szolgálati felettese jóindulatát, ami esetleg a karrierjében is hátrányt jelenthet. Ezt a helyzetet súlyosbítja a 6/2014 (IV.30.) OBH utasításban meghatározottak is.

A fenti utasítás alapján az OBH Jogi Képviselői Osztálya rendszeresen jelentést készít a bíróságokat érintő perekben eljáró bírónak a tevékenységéről, és a perbeli magatartásáról az OBH Elnöke részére. A JKO által jelzett perbeli vélt vagy valós bírói jogsértések miatt az OBH Elnöke bármikor utasíthatja az érintett bíró szolgálati felettesét, hogy indítsa ezen bíró ellen fegyelmi vagy alkalmatlansági eljárást. Így megállapítható, hogy az OBH Elnöke bármikor minden kontroll nélkül szankcionálni tudja, ha az ügyekben eljáró bíró nem a JKO által elvártaknak megfelelően jár el a per során. De pozitívan is befolyásolhatja a karrierjét egy bírónak ezen perekben folytatott ítélezési színvonala. Arra is lehetőséget ad a jelenleg hatályos Bjt. és Bszi., hogy vezetővé nevezze ki az OBH Elnöke az ilyen perekben eljáró bírót.

Erős kételyeket vet fel a pártatlanság tekintetében az, hogy az állampolgároknak a bíróságok ellen indított pereit olyan bírók tárgyalják, akiket erre a posztra az ellenfél képviselője nevezett ki vagy az innen való elmozdításuk is tőle függ.

A fentiekén kívül az OBH perbeli képviselőjének alkotmányosságával kapcsolatos kételyeket erősíti az alkotmánybíróvági alábbi megállapításai is:

„ Az Abh.-ban az Alkotmánybíróvági kifejtette álláspontját a strasbourgi joggyakorlatot is figyelembe vevő korábbi határozatait felidézve, a bíróság pártatlanságának követelményével kapcsolatban is, „miszerint a »pártatlan bíróságához való alkotmányos alapjog az eljárás alá vont személy iránti előítélet mentesség és elfogulatlanság követelményét támasztja a bírósággal szemben. Ez egyrészt magával a bíróval, a bíró magatartásával, hozzáállásával szembeni elvárás, másrészt az eljárás szabályozásával kapcsolatos objektív követelmény: el kell kerülni minden olyan helyzetet, amely jogos kétséget kelt a bíró pártatlansága tekintetében« [...] [A]z Alkotmánybíróvági hivatkozott a Bíróság által alkalmazott ún. kettős tesztre, miszerint a szubjektív teszt keretében az eljáró bíró személyes magatartását, vagyis azt vizsgálja, hogy volt-e az eljárás során olyan megnyilvánulása, amelyből a pártatlanságának hiányára lehet következtetni. Az objektív megközelítés pedig annak vizsgálata, hogy volt-e objektíve igazolható oka a pártatlanság hiánya feltételezésének [...], vagyis az adott szabályozás biztosítja-e a pártatlanság követelményét, ideértve azt is, hogy az eljárás a közösség, elsősorban a jogkeresők oldaláról nézve objektíve nem támaszthat kételyeket a pártatlanságot illetően [...]. Ahogyan arra a Bíróság is rámutatott: »Továbbá a pártatlanságot biztosító nemzeti eljárások léte (mint például a bíró visszahívásának szabályai) releváns tényezőt képeznek. Ezek a szabályok a hazai törvényhozás eltökéltségét fejezik ki, hogy minden ésszerű gyanút szüntessen meg a kérdéses bíró, vagy bíróság vonatkozásában és egy arra irányuló törekvést jelentenek, hogy semmisítsék meg a gyanú alapját az ilyen aggodalmak okainak megszüntetésével. Túl azon, hogy biztosítják a konkrét elfogultság nemlétét, arra irányulnak, hogy a pártatlanságnak a

látszatát is megszüntessék, így azt a célt szolgálják, hogy növeljék a bizalmat, amelyet egy demokratikus társadalomban a közönség felé sugároznak (*Mežnarić kontra Horvátország*, 2005. július 15., 27. §)« (*Huseyn és mások kontra Azerbajdzsán*, 162. §) (36/2013 (XII.5.) AB határozat),,

Kiemelendő, hogy az OBH perbeli képviseleténél jelentkező aggályok kifejtésekor a bírói karrierre és perbeli döntésre való behatás lehetőségéről, és nem annak tényleges meglétéről teszek említést. A gond az, hogy csak az OBH Elnökének kontrollálhatatlan egyéni döntésén múlik az, hogy a bíróságokat érintő perben ítélkező bíróval szemben akár a per folyamatban léte alatt is alkalmaz-e olyan retorziókat a JKO szerint nem megfelelő perbeli bírói magatartás miatt, amely akár a per érdemi eldöntésére is kihatással lehetnek. Ennek megakadályozására semmilyen jogi garanciák nincsenek a mai magyar szabályozási rendszerben. A bíró feje felett mindig ott lebeg Damoklész kardja, amit nyilvánvalóan Ő is tud.

A 6/2014 (IV.30.) OBH utasítás megsemmisítéséig és bírói szervezeti rendszertől független közigazgatási bíróság létre hozásáig egy bíróság ellen indított perben a bírói pártatlanság vagy annak látszata az OBH perbeli képviselet miatt nem tekinthető biztosítottnak. Jól mutatja ezen probléma fontosságát, hogy a bíróságok ellen indított kártérítési perek 94%-ában pervesztesek voltak az állampolgárok. Amíg a fenti szabályozás érvényben van addig, mindig felmerülhet bárkiben annak jogos gyanúja, hogy a bíróságok ellen lefolytatott perekben a bíró azért hozott a perben félként részt vevő bíróságra nézve pozitív ítéletet, mert csak a bírói karrierjét tartotta szem előtt. A bírónak nemcsak pártatlannak kell lennie, hanem annak is kell látszania.

A 6/2014. (IV.30.) OBH utasítást álláspontom szerint azért szükséges megsemmisíteni , mert az Bszi. 86.§ (3) bek. b./pontjának végrehajtási szabályzatának tekinthető. Így ha a Bszi. 86.§ (3) bekezdése Alaptörvény ellenesnek tekintendő és ez alapján megsemmisítésre kerül, akkor az annak végrehatására kiadott szabályzatot is meg kell semmisíteni. A 6/2014. (IV.30.) OBH Alaptörvény ellenességét az is megalapozza, hogy ellentétben áll az 1/2016. PJE-ben foglaltakkal. (A bíróságokat nem törvényes képviselőként képviseli az OBH az ellenük indított perben. A fenti utasítás pedig nem ezt az elvet követi.)

2./ Az, hogy az alperes perbeli képviselőként meghatalmazhatja az OBH-t álláspontom szerint sérti a fegyverek egyenlőségét, ezáltal az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogot.

„Az Alkotmánybíróság a fegyverek egyenlőségének elvét ugyan alapvetően a büntetőeljárás kapcsán értelmezte, azonban a tisztességes eljáráshoz való jog alapján alkalmazhatónak találta azt minden bírósági eljárás tekintetében, így polgári perek esetében is.” (15/2002. (III. 29.) AB határozat)

Álláspontom szerint a fegyverek egyenlőségét alapvetően sérti az, ha csak az alperesnek van lehetősége olyan képviselő igénybe vételére, aki alapvetően befolyásolni tudja a bírói döntést. Tekintettel arra, hogy jelen esetben semmilyen hatékony eszköze nem volt a felperesnek, hogy ezen behatási lehetőséget megszüntesse (Bszi. rendelkezés engedélyezi a képviseletet), ezért sérült a fegyverek egyenlőségnek az elve.

3./ Az első és a másodfokú bíróság megsértette a szabad rendelkezési jogomat, és ez által az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogomat.

Az első és a másodfokú bíróság a keresetemet lényegileg nem a Pp. 2.§-a, hanem a régi Ptk. 349. §-a alapján bírálta el. Az elsőfokú bíróság az ítélet szóbeli indokolásában még nem hivatkozott a Ptk 349.§-ára amely csak később jelent meg az írásbeli indokolásban.

Annak bizonyítására, hogy az elsőfokú bíróság a kereseti kérelemtől eltérően ténylegesen a Ptk. 349.§-a alapján bírálta el, csatolom az ítélet hirdetéséről készült hangfelvételt. Álláspontom szerint az ítélet szóbeli és az írásbeli indokolása nem térhet el egymástól, mivel az sérti a tisztességes eljáráshoz való jogomat. Az ítélet indokolásának utólagos és önkényes megváltoztatását jelenti az ilyen irányú bírói magatartás.

Az elsőfokú bíróság álláspontom szerint a fenti magatartásával megsértette a szabad rendelkezéshez (kereseti kötöttség) való jogomat, amit a másodfokú bíróság jogellenesen (Pp. 206.§) nem vett figyelembe. A tisztességes tárgyaláshoz való jog tartalmi elemének tekinthetjük a feleknek a szabad rendelkezési jogát. Az Alkotmánybíróság megfogalmazása szerint: „Az Alkotmány 54. § (1) bekezdése az emberi méltósághoz való jogot minden ember veleszületett jogként deklarálja, amelytől senkit nem lehet önkényesen megfosztani. Az Alkotmánybíróság 8/1990. (IV. 23.) AB határozatában az emberi méltósághoz való jogot az ún. "általános személyiségi jog" egyik megfogalmazásának tekintette. Rámutatott arra, hogy a modern alkotmányok, illetőleg alkotmánybírói gyakorlat az általános személyiségi jogot különféle aspektusaival nevezik meg: pl. a személyiség szabad kibontakozásához való jogként, az önrendelkezés szabadságához való jogként, általános cselekvési szabadságként, avagy a magánszférához való jogként. Az emberi méltósághoz való jog tehát magában foglalja az önrendelkezés szabadságához való alkotmányos alapjogot, amelynek korlátozása kizárólag az Alkotmány 8. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés keretei között történhet meg. Eszerint Magyarországon az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban törvény sem korlátozhatja.

Az önrendelkezési jog fontos tartalmi eleme - egyebek között az egyén joga arra, hogy az igény állapotába került alanyi jogait a különböző állami szervek, így a bíróság előtt is érvényesítse. Az önrendelkezési jog azonban, mint az általános cselekvési szabadsághoz való jog, a jogérvényesítéstől való tartózkodás, a nem cselekvés jogát is magában foglalja. Mivel ez a jog az egyén autonómiájának védelmére szolgál, általában mindenkinek szabadságában áll eldönteni, hogy jogai és törvényes érdekei védelmére nyitva álló és alkotmányosan biztosított hatósági igényérvényesítési utat igénybe veszi-e vagy attól tartózkodik.” (1/1994 (I.7.) AB határozat)

A felek szabad rendelkezési joga alapvetően a polgári eljárásjoghoz kapcsolódik. Elsődleges tartalma az, hogy az állampolgár szabadon dönthet azon kérdésben, hogy az alanyi jogait kívánja-e bíróság előtt érvényesíteni és e vonatkozásban kíván-e peres eljárást kezdeményezni.

A szabad rendelkezési jog azonban nemcsak a perlési lehetőséget vagy az attól való tartózkodás jogát takarja, hanem a kereseti kérelemhez való kötöttség elvét is. A Pp. 3.§ (2) bekezdése szerint a bíróság az eljárás során kötve van a felek kérelméhez. Ezzel kapcsolatban a Pp. 215. §-a kiemeli, hogy a bíróság a döntésének meghozatala során nem terjeszkedhet túl a kereseti és viszontkereseti kérelmen. Ez azonban azt is jelenti, hogy a bíróságnak az ítélet teljességének elve szerint minden kereseti kérelemről is döntenie kell. Amennyiben ezt elmulasztja, akkor ezzel megsérti a félnek a tisztességes eljáráshoz való jogát.

A fél szabad rendelkezési jogával összefüggésben merül fel az a probléma, hogy a Pp. 3. § (2) bekezdésében megfogalmazott elv vonatkozik-e a jogcímhez való kötöttségre is. Az állandó

magyar bírói gyakorlat szerint a keresetkez való kötöttség nem jelenti a jogcímhez való kötöttséget.

Ezen állandó bírói gyakorlattal kapcsolatban azonban súlyos alkotmányossági kételyek merülhetnek fel. Ha például a peres fél pontosan megjelöli a kereseti követelés jogcímét, és kifejezetten tiltakozik az ettől való eltéréstől, akkor ezen kifejezett kérelemhez is kötve kell, hogy legyen a bíróság a Pp. 3. § (2) bekezdése alapján. Ilyen esetben a jogcímtől való eltéréssel a bíróság a peres felet megfoszthatja az alanyi jogának az érvényesíthetőségétől, amellyel megsérti annak rendelkezési jogát. A fentiek alapján álláspontom szerint megállapítható, hogy az eljárás első és másodfokú bíróság megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárásról való jogomat (keresetkez kötöttség) azzal, hogy a tiltakozásom ellenére a keresetemet lényegileg a régi Ptk. 349.§-a alapján bírálta el.

A keresetkez való kötöttség elvét és ez által az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését sérti az is, hogy az első és másodfokú bíróság az ítéleteikben elbírálták a Somogy Megyei Bíróság 3.G.40.099/2009 illetve a Pécsi Ítéltábla Gf.IV.30.098/2010/3. számú ítéletének a jogszerűsége tekintetében is döntött annak ellenére, hogy e vonatkozásban nem is terjesztetem elő keresetkez, és a fenti bíróságok peres félként nem is szerepeltek a perben. Ha a fenti ítéletek tekintetében is elő kívántam volna terjeszteni a keresetkez, akkor a Somogy megyei Bíróságot és a Pécsi Ítéltáblát is perbe kellett volna vonnom. Megjegyzendő az is, hogy ha a Pécsi Ítéltábla ítéletének a jogszerűségét is vizsgálta a Pécsi Ítéltábla akkor ezen bírósággal szemben a Pp.13.§ (1) bek. a./pontja alapján abszolút kizárási ok állt fent, mivel a per a jogaira és kötelezettségére kihatással volt. Így a jelen perben nem is járhatott volna el a Pécsi Ítéltábla anélkül, hogy megsértette volna a pártatlan ítéltkezéshez való jogomat.

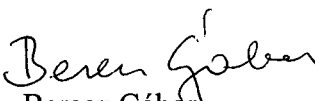
4./ Az elsőfokú eljárás során történt többszöri indokolatlan bíró váltás (ügy átszignálása) sértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt törvényes bírósághoz való jogomat.

A fentiek mellett a törvényes bírósághoz való jog érvényre jutását hátrányosan érintheti az is, hogy bármikor nyilvános indokolás nélkül átszignálhatnak ügyeket egyik bíróságról a másik bíróságra. A bírósági vezetőknek az ügyfél részére semmilyen indokolási kötelezettsége nincs a tekintetben, hogy milyen okból, és milyen szervezeti érdek alapján kerül átszignálásra az ügy. Az Alkotmánybíróság és az EJEB gyakorlata szerint a pártatlan és formális indokok alapján foganatosított átszignálások alapjaiban sértik a törvényes bírósághoz való jogot. „Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is iránymutatónak tartotta azokat a téziseket, amelyeket a Bíróság ugyan nem büntető ügyben, de „egy, a bírósági munkateher enyhítése címen végrehajtott átszignálással összefüggő ügyben mondott ki, jelesül, hogy »a bírói függetlenségnek és a jogbiztonságnak a jogállamiság szempontjából betöltött kiemelkedő jelentősége azt igényli, hogy rendkívül világosak legyenek azok a szabályok, amelyeket egy adott ügyben kell alkalmazni, világos biztosítékok legyenek az objektivitás és az átláthatóság végett és mindenekelőtt annak érdekében, hogy az önkényességnek a látszatát is elkerüljék az ügyek bíróságra való kiszignálásában.« Ezzel összefüggésben »mivel a munkateher megosztására vonatkozó eljárási szabályok sem kimerítőek nem voltak, és jelentős mozgásszabadságot biztosítottak az adott bíróság elnökének«, a szlovák kormány nem tudta meggyőzően bizonyítani, hogy az »átszignálás objektív alapokon nyugodott-e és az átszignálásban megvalósult igazgatási mérlegelés átlátható paraméterekre mutatott-e« (DMD GROUP a.s. kontra Szlovákia, 2010. október 5. 66. §, 67-68. § és 70. §). (36/2013 (XII.5.) AB határozat)”

Az elsőfokú eljárás során minden indokolás nélkül négyszer került átszignálásra az ügy. Az átszignálás okát soha nem közölték velem, illetve soha nem is vizsgálták annak jogszerűségét. A Pp. 252.§ (1) bekezdésére figyelemmel a fellebbviteli bíróságnak kellett volna vizsgálnia, hogy az ügy tárgyalása során bíróváltás történt, és vizsgálnia kellett volna azt, hogy erre olyan objektív okok miatt került-e sor, amelyek az átszignálás jogszerűségét megalapozták. Amennyiben az átszignálási indokok nem voltak jogszerűnek, akkor nyilvánvalóan meg kellett volna állapítani a tisztességes eljárás megsértését, amely miatt új elsőfokú eljárást kellett volna elrendelnie a másodfokú bíróságnak. Az első- és másodfokú bíróság a fenti kötelezettségét megszegte, ezért sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt törvényes bíróhoz való jogom.

Az alkotmányjogi panaszomban foglaltakat a fenti kiegészítésekkel fenntartom.

Kaposvár, 2016.05.29.

Tisztelettel:
Berecz Gábor
Komplex Media Kft
Kérelmező

Mellékletek:

- 1 példány aláírási címpéldány Komplex Média Kft. Berecz Gábor ct. ügyvezető
- 1 db hiteles cégkivonat